

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Ing. Veroniky Baroňové v právní věci **žalobce Nejvyššího státního zástupce**, se sídlem Jezuitská 4, Brno, proti **žalované Ředitelce Dětského domova DOMINO Plzeň**, se sídlem Vojanova 22, Plzeň, *zastoupené JUDr. Markem Görgesem, advokátem, se sídlem Žižkova 52, Plzeň*, za účasti **osoby zúčastněné na řízení opatrovníka nezletilého T.S., t.č..., Městského úřadu Stříbro**, se sídlem Masarykovo náměstí 1, Stříbro, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 2. 2011, čj. 328/190/11

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 18. 2. 2011, čj. 328/190/11 s e z r u š u j e a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

1. Žalobce se žalobou podanou ve veřejném zájmu domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 18.2.2011, čj. 328/190/11 (*dále jen „napadené rozhodnutí“*), kterým bylo rozhodnuto, že se matce nezletilého T.S., nar..., B.S., bytem..., nestanovuje příspěvek na úhradu péče poskytované nezletilému v zařízení, ale bude hrazen z vlastního příjmu nezletilého, ze sirotčího důchodu, a to ve výši 184,25 Kč za dobu od 28. do 31.1.2011 a dále od 1.2.2011 ve výši 1.381,90 Kč měsíčně. Povinnost hradit příspěvek na péči v zařízení byla stanovena dle § 27 odst. 1 a 2 a § 29 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné

výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (*dále jen „zákon č. 109/2002 Sb.“*).

2. V řízení před soudem byl nezletilému T.S., nar..., ustanoven usnesením místně příslušného Okresního soudu v Tachově ze dne 21.6.2012, čj. 13P 149/2008-49, opatrovníkem podle § 37 odst. 2 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině (*dále jen „ZOR“ nebo „zákon o rodině“*) Městský úřad Stříbro – orgán sociálně právní ochrany dětí.

I. Důvody žaloby

I.

3. Žalobce poukazoval na procesní pochybení žalované spočívající v tom, že napadené rozhodnutí nebylo nezletilému T.S. doručeno, ačkoliv byl účastníkem předmětného řízení, jemuž byla uložena povinnost hradit příspěvek na péči v plné výši. Podle názoru žalobce tato okolnost nebrání právní moci napadeného rozhodnutí, neboť správní řád tuto okolnost neuvádí jako důvod obnovy řízení. Uvedenou vážnou procesní vadu lze pojmut jako důvod k přezkumu, když nesprávným postupem správního orgánu byla účastníku odňata možnost účastnit se řízení. Jde o vadu náležející mezi vady, které znamenají porušení základních procesních principů.

II.

4. Rozhodnutí, že se B.S. příspěvek na úhradu péče poskytované dítěti v zařízení nestanovuje, žalovaná odůvodnila jen tím, že M.S. pobírá sirotčí důchod ve výši 5.182,- Kč měsíčně, z něhož bude příspěvek hrazen (s odkazem na § 29 odst. 2 a § 27 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb.), a proto se příspěvek matce nestanovuje, přičemž správní řízení se od počátku vztahuje k nezletilému T.S. Ve výroku napadeného rozhodnutí však není povinná osoba výslovně specifikována (je použit neurčitý pojem „nezletilý“) a jestliže je navíc v odůvodnění argumentováno majetkovými poměry jiné osoby, než ohledně které je řízení vedeno, nelze z napadeného rozhodnutí zjistit, komu je povinnost ukládána. Napadené rozhodnutí je tak pro svoji nesrozumitelnost nepřezkoumatelné a trpí proto vadou řízení, jíž byla podstatně porušena ustanovení o řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (*dále jen „s.ř.s.“*).

III.

5. Správní spis předložený žalobci na jeho žádost je tvořen listinami: oznámením o zahájení správního řízení doručeným B.S.; sdělením ČSSZ o vyplácení vdovského a sirotčího důchodu B.S.; výzvou B.S. podle § 36 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád (*dále jen „SŘ“ nebo „správní řád“*) k možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; napadeným rozhodnutím doručeným B.S.; doložkou právní moci napadeného rozhodnutí. Z předloženého spisového materiálu není patrné, že by byl ve věci učiněn jakýkoli další úřední úkon.

IV.

6. Za předpokladu, že správní orgán rozhodoval o povinnosti T.S. nevyplyvá ze správního spisu, že by byl nezletilý T.S. v řízení zastoupen [odkaz na § 29 odst. 1 a 4 SŘ, § 32 odst. 1 a odst. 2 písm. a) SŘ]. S ohledem na dikci § 27 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. je k úhradě příspěvku povinna primárně matka nezletilého, přičemž sám nezletilý se má rovněž na úhradě podílet. Je tedy zřejmé, že zájmy rodiče a dítěte se dostaly do kolize. Matka proto nemohla v řízení vystupovat jako zákonný zástupce nezletilého. Správní orgán sice matku nezletilého za účastníci řízení neoznačuje, z povahy věci však účastnicí je, když bylo o jejích povinnostech rozhodováno. Podle § 37 odst. 1 a 2 ZOR bylo nezbytné, aby byl v řízení nezletilému T.S. ustanoven kolizní opatrovník. Žalovaná však ponechala nezletilé dítě nezastoupené. Dle žalobce je nemyslitelné, aby mohla být legitimně uložena ve správním řízení povinnost spočívající v pravidelných platbách nezletilému dítěti, které v řízení nebylo zastoupeno. Zjevně zde došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Napadené rozhodnutí tak trpí vadou řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.

V.

7. Ze znění § 27 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. žalobce dovozoval zásadu, že jsou to rodiče, kteří jsou primárně povinni hradit příspěvek, přičemž pokud má dítě vlastní pravidelný příjem, podílí se na hrazení příspěvku. § 29 uvedeného zákona pak stanoví techniku propočtu podílu všech povinných osob na úhradě příspěvku, čímž rozvádí § 27, pokud jde o přesné stanovení výše plnění (vždy v rámci významu slova „podílí se“). Ust. § 29 tak nemůže nikterak derogovat základní povinnost rodičů stanovenou v § 27 odst. 1 věta první zákona č. 109/2002 Sb.

8. Ve vztahu ke konkrétnímu případu to znamená, že § 29 odst. 2 a 3 zákona č. 109/2002 Sb. upravuje rozsah podílu dítěte na uhrazení příspěvku rodičem (srov. § 27 odst. 6 zákona č. 109/2002 Sb.). Neznačená to však, že rodič příspěvek nehradí (s výjimkou § 28 zákona č. 109/2002 Sb.), jestliže vlastní pravidelný příjem dítěte přesahuje 50 % částky určené podle § 27, ale i celkovou částku stanovenou podle § 27 zákona č. 109/2002 Sb. Dítě se podílí až do výše stanovené v § 27 odst. 2 uvedeného zákona. Zákon již nespecifikuje kritéria, za kterých by se dítě podílelo v plné výši příspěvkové základny, když jeho pravidelný měsíční příjem přesahuje v různé výši 50 % částky určené § 27. Lze proto dovodit závěr, že ředitel zařízení je oprávněn se zřetelem na příjem rodičů určit výši podílu dítěte podle § 29 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb. i nižší, než je plná výše příspěvkové základny podle § 27 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb., a to i pokud by pravidelný měsíční příjem dítěte pokryl plnou výši této příspěvkové základny. Rodič by pak tento rozdíl podle stejného ustanovení hradil. Jinými slovy, ze zákona nelze dovodit zákaz určení podílu dítěte na příspěvku v menším rozsahu, než je plná výše příspěvkové základny, a to i kdyby jeho příjem tuto základnu převyšoval. Je tedy otázka, zda vzhledem k § 27 odst. 1, 7 a § 29 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb. lze slova „až do výše“ použitá v § 29 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb., interpretovat ve významu „maximálně do výše“, nebo ve významu „do výše nepřevyšující příspěvkovou základnu“. Naproti tomu z § 29 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb. vyplývá povinnost rodiče hradit rozdíl mezi částkou určenou dítěti a plnou výši příspěvku. Z tohoto odstavce nevyplyvá, že by mělo jít o rozdíl vzniklý proto, že příjem dítěte nedosahuje takové výše, aby pokryl, celou příspěvkovou

základnu. Zákon mluví jen o rozdílu vzniklém mezi výší příspěvku a částkou určenou dítěti. Při této úvaze je zřejmé, že podíl dítěte na příspěvku nelze stanovit bez určení výše plnění rodiče.

9. Z obsahu správního spisu ani z napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by se žalovaná pokusila zjistit finanční poměry matky nezletilého a není patrné, že by matka postupovala podle § 28 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb. Ze spisu je naopak patrné, že správní orgán v přípisu, jímž oznamoval matce nezletilého zahájení správního řízení, prejudikoval, že ... „*příspěvek bude hrazen ... z příjmu dítěte (sirotčího důchodu) ...*“

10. Správní orgán provedl v řízení jediný důkaz, který se vztahuje k existenci vdovského a sirotčího důchodu vyplácených B.S. Z předmětné listiny není zřejmé, kterých dětí se sirotčí důchod týká. Správní orgán tak neprovedl důkaz, zda konkrétně T.S. pobírá sirotčí důchod. V řízení tak nebylo prokázáno, že tento nezletilý disponuje vlastním příjmem, případně v jaké výši. V rozporu s ust. § 29 odst. 4 SŘ žalovaná nezjistila názor nezletilého dítěte ve věci, když dítěti neposkytla možnost, aby bylo vyslechnuto buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce nebo příslušného orgánu sociálně právní ochrany dětí. Správní orgán tak v rozporu s povinností uloženou mu v § 3 a § 50 odst. 2 SŘ neopatřil v řízení všechny potřebné podklady a neprovedl tak řádné dokazování ve smyslu § 51 a násl. SŘ. Jestliže ve správním řízení nebyla učiněna dostatečná skutková zjištění, nemohlo být ve věci vydáno přezkoumatelné rozhodnutí.

11. Napadené rozhodnutí trpí vadami řízení, jimiž byla podstatně porušena ustanovení o řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Tyto vady spočívají v tom, že obsah správního spisu neobsahuje dostatek důvodů pro napadené rozhodnutí a skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spise a vyžaduje zásadní doplnění (k tomu viz rozhodnutí VS Praha sp.zn. 6A 825/95, uveřejněné v ASPI pod ID: JUD 19893CZ).

VI.

12. Dochází-li při rozhodování orgánu veřejné moci k interpretaci právního předpisu, musí jít o interpretaci konformní s ústavním pořádkem České republiky. Interpretace právní normy, jak ji provedl správní orgán v napadeném rozhodnutí, je s těmito zásadami v rozporu. Správní orgán užil výlučně interpretaci jazykovou, aniž vzal v úvahu kautely, které vymezuje právní řád jako celek (vyživovací povinnost rodičů vůči dětem, zásady dodržování dobrých mravů, subsidiarity a proporcionality, řednosti nadřazených právních norem před normami nižší právní síly, přednosti zájmu dítěte nad zájmem státu na odvodech).

13. Při způsobu interpretace, který staví na systematickém, logickém, holistickém a teleologickém základu, měl správní orgán postupovat v zákoně chronologicky, a až vylučovací metodou dospět od § 27 přes § 28 k § 29 zákona č. 109/2002 Sb. Pro správní orgán bylo závazné nejprve ověřit majetkovou situaci zbylého rodiče. Teprve pokud by bylo zřejmé, že splňuje podmínky § 28 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb., bylo by teoreticky přípustné dítěti s vlastním příjmem stanovit povinnost platit příspěvek na úhradu péče v plném rozsahu. Daná interpretační pravidla byla rozebrána např. nálezy Ústavního soudu ze

dne 26.3.1996, sp.zn. Pl.ÚS 48/95; ze dne 17.5.2001, sp.zn. III. ÚS 580/2000; ze dne 20.11.2000, sp.zn. IV. ÚS 548/99; ze dne 14.4.2010, sp.zn. I.ÚS 2736/07; ze dne 30.6.2010, sp.zn. II. ÚS 671/09. Správní orgán nemohl „mlčením“ přejít pravidla stanovená § 27 a § 28 zákona č. 109/2002 Sb., neboť postavení rodičů při hrazení příspěvku není alternativou k postavení dětí s příjmem. Přednostním povinným jsou vždy rodiče. Povinnost dítěte (ač o ní zákon smlčuje a tento pojem nepoužívá) je povinností subsidiární a nemůže nahrazovat, jak se správní orgán mylně domnívá, povinnost žijícího rodiče. Žalobce dále argumentoval čl. 1 a čl. 10 Ústavy, čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (*dále jen „LZPS“*) a čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte s tím, že interpretace provedená v daném případě žalovanou je rozporná s citovanými normami vyšší právní síly.

VII.

14. Žalobce uzavřel, že je napadené rozhodnutí nezákonné. Žalovaná porušila ust. čl. 1 a čl. 10 Ústavy, čl. 4 odst. 1 LZPS, čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, ust. § 2, § 3, § 29 odst. 4, § 32 odst. 1, odst. 2 písm. a), § 50 odst. 2 SŘ a ust. § 27 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb.

15. Závažný veřejný zájem na podání žaloby je dán skutečností, že, jak bylo orgány státního zastupitelství zjištěno, jde o systémovou chybu ve způsobu vedení řízení a rozhodování jednoho z několika dalších (a totožně rozhodujících) správních orgánů, a to ve větším počtu obdobných věcí. Dochází tak plošně k vydávání nezákonných rozhodnutí, jež ekonomicky poškozují nezletilé děti, což by mohlo ohrozit zabezpečení jejich harmonického vývoje do budoucna. Nepřehlédnutelný je také předpokládaný judikatorní význam soudního rozhodnutí, vztahující se k dosud neřešené problematice.

III. Vyjádření žalované

16. Žalovaná souhlasila s popisem skutkového stavu, jak je uveden v žalobě. Nesouhlasila však s tím, že ve výroku napadeného rozhodnutí není povinná osoba výslovně specifikována. Ve výroku rozhodnutí je dostatečně specifikována osoba nezletilého T.S. a je tedy nepochybné, že se správní řízení vztahuje k této osobě. Pouze v odůvodnění napadeného rozhodnutí došlo k písemné chybě, když zde byl nezletilý označen jako M.S. Tato administrativní chyba však nemohla mít vliv na zvolený postup při vyměření příspěvku.

17. Žalovaná nesouhlasila se závěrem žalobce, který vyvozuje z předloženého spisového materiálu a s tím, že by se během řízení nepokusila zjistit finanční poměry matky nezletilého. Za další úkon učiněný v řízení žalovaná považuje získání informace o příjmech matky od MěÚ Stříbro, na základě které zjistila, že matka nezletilého velmi často střídala místo svého pobytu nebo místo jejího pobytu nebylo známo. Není zaměstnaná, pouze příležitostně formou nepravidelných brigád dosahovala měsíčního příjmu 5.000 Kč. Tyto informace žalovaná po jejich zjištění zaznamenala do spisu dítěte a byly rozhodující pro zvolený postup při stanovení příspěvku. S ohledem na tyto skutečnosti a na § 28 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. nebyl matce nezletilého vyměřen příspěvek, neboť její příjem nepřesáhl částku 1,5 násobku životního minima. Veškeré informace o majetkových poměrech účastníků řízení jsou obsaženy v osobních spisech dětí umístovaných do zařízení. K dispozici není žádná vyhláška, která by upravovala podstatné náležitosti spisu. Žalovaná tedy byla názoru, že postačí, budou-

li získané informace o majetkových poměrech obsahem spisu dítěte, do kterého bylo oprávněnému orgánu povoleno nahlédnout. Zákonná úprava povinnosti hradit příspěvek na úhradu péče poskytované dětem a nezaopatřeným osobám v zařízeních neobsahuje řešení pro situace, kdy rodič dítěte nemá pravidelný měsíční příjem. Oporu, jak postupovat, žalovaná nenalezla ani v ustálené rozhodovací činnosti soudů. Žalovaná nespatořovala svůj postup v rozporu s právními předpisy, když postupovala podle § 27 odst. 2 a § 29 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb.

18. K námitce, že nezletilému T.S. nebyl v řízení ustanoven opatrovník, žalovaná uvedla, že se domnívala, je-li účastníkem řízení matka nezletilého, která má rodičovskou zodpovědnost, není nutné ustanovit opatrovníka. Žalovaná byla názoru, že by v daném případě nedošlo ke střetu zájmu mezi rodičem a dítětem. Nespatořovala proto svůj postup jako nezákonný.

19. Žalovaná proto žádala, aby rozhodnutím soudu byla tato mezera v zákoně, která není řešena judikatorní praxí, upravena a konečné rozhodnutí ponechávala na úvaze soudu s tím, že je připravena rozhodnutí akceptovat.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

20. Opatrovník nezletilého T.S. se k podané žalobě nevyjádřil.

V. Skutkový základ projednávané věci

21. Žalovaná zahájila oznámením ze dne 31.1.2011, čj. 328/109/11 správní řízení za účelem uložení povinnosti hradit příspěvek na úhradu péče poskytované nezletilému T.S., nar..., umístěnému od 28.1.2011 v Dětském domově Domino, Plzeň. V oznámení je uvedeno: „*Příspěvek bude hrazen podle § 29 odst. 2: z příjmu dítěte (sirotčího důchodu) se k úhradě příspěvku použije část příjmů převyšujících 50 % částky určené podle § 27 odst. 2 platné pro příslušnou věkovou kategorii, a to až do výše podle § 27 odst. 2. Po uhrazení příspěvku bude rozdíl ukládán nezletilému na vkladní knížku*“. Oznámení o zahájení správního řízení bylo doručeno matce nezletilého B.S. dne 2.2.2011.

22. Správní spis dále obsahuje oznámení České správy sociálního zabezpečení ze dne 4.2.2011, adresované B.S., z něhož vyplývá, že výše jmenovaná, rodné číslo... pobírá vdovský důchod 5.920 Kč a sirotčí důchod 10.364 Kč, celkem 16.284 Kč.

23. Listinou ze dne 8.2.2011, čj. 328/151/11 bylo žalovanou konstatováno shromáždění podkladů pro rozhodnutí a sdělen termín, kdy se lze seznámit s podklady pro rozhodnutí. V rozdělovníku je uvedena B.S.

24. Ve výroku napadeného rozhodnutí ze dne 18.2.2011, čj. 328/190/11 je uvedeno: „*Rodiči dítěte T.S., nar... paní B.S., bytem...se příspěvek nestanovuje na úhradu péče poskytované dítěti v zařízení. Příspěvek se uhradí z vlastního příjmu nezletilého (ze sirotčího důchodu) a to ve výši 184.25 Kč za dobu od 29.-31.1.2011 a dále od 1.2.2011 ve výši 1.981,90 Kč měsíčně.*“ V odůvodnění je uvedeno, že „*Matce B.S. ... se příspěvek nestanovuje, neboť*

nezl. M.S. pobírá sirotčí důchod ve výši 5.182,- Kč měsíčně, z kterého bude hrazen příspěvek podle § 29 odst. 2: z příjmu dítěte se k úhradě příspěvku použije část příjmů převyšujících 50 % částky určené podle § 27 odst. 2 platné pro příslušnou věkovou kategorii to je od ve výši 184,25 Kč za dobu od 18.-31.1.2011 a dále od 1.2.2011 ve výši 1.981,90 Kč – měsíčně po uhrazení příspěvku bude rozdíl ukládán nezletilému na poštovní vkladní knížku. Výše příspěvku byla určena podle § 27 odst. 2 písm. d) uvedeného zákona. Matka se seznámila s podklady pro rozhodnutí.“ Podle připojené doručenky bylo napadené rozhodnutí doručeno B.S. dne 23.2.2011.

VI. Posouzení věci krajským soudem

25. Žaloba byla ve smyslu § 72 odst. 2 s. ř. s. podána včas, osobou k tomu oprávněnou dle § 66 odst. 2 s. ř. s. K přípustnosti žaloby dle § 68 písm. a) s.ř.s. vázané na vyčerpání řádných opravných prostředků krajský soud uvádí, že v případě podání žaloby ve veřejném zájmu dle § 66 odst. 2 s. ř. s., jak k tomu došlo v nyní posuzovaném případě, Nejvyšší státní zástupce nemusí vyčerpat všechny procesní prostředky k tomu, aby tato žaloba mohla být podána. Žaloba je tedy přípustná, i když směřuje proti prvostupňovému rozhodnutí, proti němuž nebylo podáno odvolání (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 4. 2008, čj. 29 Ca 60/2006-44, publikovaný pod č. 1625/2008 Sb. NSS).

26. Žalobce uplatnil námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, proto se musel krajský soud nejprve vypořádat s otázkou, zda je napadené rozhodnutí způsobilé soudního přezkumu. Případná nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí (ať už pro nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) je totiž vadou natolik závažnou, pro kterou by muselo být napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona s. ř. s. zrušeno.

27. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí může nastat z důvodu jeho nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Obecně lze za nesrozumitelné považovat takové rozhodnutí, z jehož výroku nelze zjistit, jakým způsobem bylo rozhodnuto, jehož výrok je vnitřně rozporný nebo nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, dále takové rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem a kdo byl rozhodnutím zavázán, apod. V případě nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů pak soud posuzuje, zda se žalovaný v rozhodnutí vypořádal se všemi žalobcem uplatněnými okolnostmi a zda srozumitelným způsobem uvedl, jaké skutečnosti vzal při svém rozhodování za prokázané a kterým naopak nepřisvědčil, jakými úvahami byl ve svém rozhodování veden, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a které důvody jej vedly k vyslovení závěrů obsažených ve výsledném rozhodnutí.

28. Vychází-li krajský soud z výše uvedených závěrů, jakož i ze základních zásad vztahujících se k obsahovým náležitostem odůvodnění rozhodnutí, pak je zřejmé, že žalobou napadené rozhodnutí tyto základní náležitosti postrádá, a tedy je skutečně vadou nepřezkoumatelnosti zatíženo. V dané věci odůvodnění napadeného rozhodnutí neumožňuje jeho řádný přezkum, ani ověření skutečnosti, zda na straně žalované nedošlo ke svévolnému rozhodování. Z rozhodnutí žalované nejsou patrné žádné závěry, které by ve věci zaujala, naopak je zřejmé, že žalovaná v řízení žádné konkrétní skutečnosti nezjišťovala a v důsledku toho nejsou z odůvodnění patrné ani úvahy, kterými se při jejich hodnocení řídila.

29. Žalovaná v posuzované věci zahájila správní řízení za účelem stanovení povinnosti hradit příspěvek na úhradu péče poskytované nezletilému T.S. v zařízení žalované. V napadeném rozhodnutí rozhodla jedním výrokem. První větou výroku rozhodla, že se rodiči nezletilého B.S. povinnost hradit příspěvek na úhradu péče nestanoví. Touto částí výroku napadeného rozhodnutí se však žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí již nijak nezabývala, nezdůvodnila jej. Nelze proto usoudit, jaké úvahy žalovanou právě k tomuto rozhodnutí vedly. Z obsahu správního spisu ani z odůvodnění napadeného rozhodnutí není zřejmé, že by se žalovaná s ohledem na znění § 27 a § 28 zákona č. 109/2002 Sb. během řízení pokusila zjistit finanční poměry matky nezletilého, není také patrné, že by matka vůči zařízení žalované postupovala v souladu s § 28 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb., když k jejímu příjmu není ve spisu žádný doklad. Správní orgán tak první větou výroku napadeného rozhodnutí rozhodl o nestanovení povinnosti platby příspěvku matce nezletilého, aniž by k tomuto výroku provedl v řízení jakékoli dokazování a aniž by tento výrok měl jakoukoli oporu ve spisovém materiálu a bylo tak možné toto rozhodnutí zdůvodnit.

30. Rovněž druhá část (druhá věta) výroku rozhodnutí nenaplnuje požadavky § 68 odst. 2, věty první a druhé před středníkem, správního řádu, dle kterého se *ve výrokové části rozhodnutí uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle kterých bylo rozhodováno, a označení účastníků*. S ohledem na citovanou právní úpravu tak krajský soud souhlasí se žalobcem, že tato část výroku napadeného rozhodnutí postrádá přesnost, jednoznačnost a určitost, když náležitě nespecifikuje osobu povinnou k úhradě příspěvku, navíc za situace, kdy je v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedeno, že se matce příspěvek nestanovuje, neboť nezl. M.S. pobírá sirotčí důchod ... Pokud se jedná o chybu v psaní, jak namítá žalovaná, je ve správním řádu stanoven postup pro opravu zřejmých nesprávností, a to v § 70 SR, kde je uvedeno: *Opravu zřejmých nesprávností v písemném vyhotovení rozhodnutí na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením provede správní orgán, který rozhodnutí vydal. Týká-li se oprava výroku rozhodnutí, vydá o tom správní orgán opravné rozhodnutí. Prvním úkonem správního orgánu ve věci opravy je vydání tohoto rozhodnutí. Právo podat odvolání proti opravnému usnesení anebo opravnému rozhodnutí má pouze účastník, který jím může být přímo dotčen*. Tento postup nebyl v daném případě žalovanou aplikován.

31. Z okolností daného případu je sice možno dovodit, že záměrem správního orgánu bylo uložit povinnost k úhradě příspěvku na úhradu péče v zařízení žalovaného nezletilému T.S., nar... Ani ve vztahu k této druhé části výroku napadeného rozhodnutí však v řízení neproběhlo odpovídající dokazování, zejména pokud jde o sirotčí důchod nezletilého T.S. Ve spisu je v tomto ohledu založena jediná listina, a to oznámení ČSSZ, která dostatečně nekonkretizuje osobu, které se údaj o sirotčím důchodu týká. Je tedy možno souhlasit s argumentací žalobce, že v řízení nebylo dostatečně prokázáno, že nezletilý T.S. vůbec vlastním příjmem disponuje. Stejně tak odůvodnění, v němž žalovaná zmiňuje princip výpočtu výše příspěvku, nelze z výše uvedených důvodů podkládat za dostatečné.

32. Je tak možno konstatovat, že žalovaná vedle povinnosti náležitě odůvodnit své rozhodnutí zcela rezignovala také na povinnost provádět v řízení dokazování ve smyslu § 51 a násl. správního řádu, kdy v předloženém správním spisu není evidován žádný relevantní podklad pro rozhodnutí, jak jej má na mysli § 50 tohoto zákona. Podle tohoto ustanovení mohou být podklady pro vydání rozhodnutí zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti

známé správnímu orgánu z jeho úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé. Pokud tedy ve správním řízení nebyla učiněna relevantní skutková zjištění, nemohlo být ve věci vydáno ani přezkoumatelné rozhodnutí.

33. V souladu se závěry žalobce tak lze uzavřít, že žalovaná postupovala v rozporu se zásadou materiální pravdy, zakotvenou v § 3 správního řádu, která ukládá povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Rozhodnutí a jemu předcházející řízení je zatíženo vadou ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. spočívající v tom, že správní spis neobsahuje dostatek důvodů skýtajících oporu vydanému správnímu rozhodnutí a skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu a vyžaduje zásadní doplnění.

34. Důvodnými krajský soud shledal i námitky týkající se procesního pochybení žalované ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. .

35. S ohledem na dikci ustanovení § 27 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. je zřejmé, že k úhradě příspěvku na úhradu péče jsou povinni primárně rodiče nezletilého, přičemž samo nezletilé dítě se má na úhradě rovněž podílet. Je tedy možno dovodit, že v takovém případě se zájmy rodiče a dítěte mohou dostat do kolize. Podle § 37 odst. 1 ZOR platí, že *žádný z rodičů nemůže zastoupit své dítě, jde-li o právní úkony ve věcech, při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí týchž rodičů. Nemůže-li dítě zastoupit žádný z rodičů, ustanoví soud dítěti opatrovníka, který bude dítě v řízení nebo při určitém právním úkonu zastupovat.*

36. V posuzované věci z obsahu předloženého správního spisu vyplynulo (a žalovaná tuto skutečnost nepopírá), že žalovaná v řízení jednala s nezletilou osobou, aniž by tato byla v řízení řádně zastoupena. Žalovaná sice oznámení o zahájení řízení i vydané správní rozhodnutí doručovala matce nezletilého jakožto jeho zákonné zástupkyni, učinila tak ovšem v situaci, kdy zájmy nezletilého a jeho matky byly zjevně v kolizi, a matka nezletilého tak v řízení nemohla jako zástupkyně nezletilého vystupovat. Je-li předmětem řízení výše příspěvku na úhradu péče poskytované dětem v zařízení, přičemž tento příspěvek jsou povinni hradit rodiče a v určitém případě se na jeho úhradě podílí také nezletilé děti, je zřejmé, že zájmy dítěte a rodiče zde mohou být rozporné. Na uvedenou situaci pamatuje také správní řád, který v ustanovení § 32 odst. 2 písm. a) stanoví, že *správní orgán ustanoví opatrovníka a) účastníkovi uvedenému v odstavci 1, pokud nemá zákonného zástupce nebo nemůže-li ho zákonný zástupce zastupovat a nemá-li opatrovníka podle zvláštního zákona.* Právní řád tak neumožňuje, aby osoba byla zastoupena někým, kdo by nemusel řádně hájit její zájmy, např. proto, že zájmy zástupce jsou nebo mohou být se zájmy zastoupeného rozporné. V daném případě tedy měl být nezletilý zastoupen opatrovníkem, jehož zájmy nejsou v rozporu se zájmy nezletilého. Pouze tak je totiž možno účinně naplnit smysl institutu zastoupení a zajistit, aby v řízení byla práva nezletilého a jeho zájmy řádně hájeny. V důsledku výše uvedeného pak žalovaná v řízení ani nezjistila názor nezletilého dítěte na věc samu, když dítěti vůbec neposkytla možnost, aby bylo slyšeno buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce či příslušného orgánu sociálně právní ochrany dětí.

37. Dle krajského soudu tak v daném případě je možno hovořit o absenci řádného procesu vedeného žalovanou v souladu se správním řádem, neboť kromě zahájení řízení a vydání rozhodnutí nebyly v řízení činěny žádné jiné úkony. S ohledem na množství procesních pochybení přitom není na místě, aby se soud v této fázi zabýval tím, zda žalovaná stanovila příspěvek v souladu se zákonem či nikoli. K tomuto posouzení bude možno přistoupit až poté, kdy žalovaná provede řízení s řádně zastoupeným nezletilým účastníkem, svůj závěr opře o provedené dokazování a odpovídající podklady, které učiní součástí správního spisu, a výrok rozhodnutí náležitě, srozumitelným a přezkoumatelným způsobem odůvodní. Teprve tehdy bude moci krajský soud přezkoumat, zda výše příspěvku byla stanovena v souladu se zákonem. Za daného stavu, kdy řízení neproběhlo v souladu se zákonem, totiž nelze vyloučit, že poté, co řízení proběhne znovu a řádně, již bude jeho výsledek odlišný.

Závěr

38. Krajský soud tak na základě všech výše uvedených skutečností shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil. V daném případě byly naplněny podmínky pro rozhodnutí soudu bez jednání dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Vedle tohoto důvodu byly v uvedené věci naplněny také podmínky uvedené v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pro které rozhodnutí muselo být taktéž zrušeno, neboť skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu. Současně byly naplněny i podmínky § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., kdy v řízení došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení, jelikož nezletilé dítě nebylo v řízení řádně zastoupeno.

39. Ve smyslu § 78 odst. 4 s. ř. s. krajský soud dále vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení, v němž je žalovaná ve smyslu § 78 odst. 5 s.ř.s. vázána právním názorem vysloveným krajským soudem ve zrušujícím rozsudku.

VII. Náklady řízení

40. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Krajský soud však nezjistil, že by žalobci v řízení vznikly náklady převyšující jeho běžnou úřední činnost, a proto žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal.

41. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady řízení vznikly (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.
(§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.)

V Plzni dne 30. července 2013

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lenka Kovandová